

LINGUAAN

EDITIE 2 – JUNI 2019

NIEUWS EN BERICHTEN

In de eerste maanden van 2019 heeft het NGTV het volgende gerealiseerd:

Korting voor aanschaf en updates van SDL Trados

Succesvolle startersdag

Linguaan als Lite-versie nu ook in PDF ook beschikbaar

Op de planning voor de komende maanden

Midzomer Ledendag

Aanpassing website

Ledenzoeker op prominentere plaats en verbeterde zoekfunctie

Samenwerking met BKTV voor studiedag Nederlands

EEN VERTEERBARE VERTALING VAN EEN ONVERTEERBARE *ESCAL-VIGOR*

Literair vertaalster Katelijne De Vuyst geïnterviewd

door Isabelle Bambust

Op woensdag 24 april ontmoet ik Katelijne De Vuyst in het Brusselse Mokafé. In 2014 publiceerde zij de Nederlandse vertaling van Georges Eekhouds Franstalige *Escal-Vigor*. Hier werp ik Katelijnes rake woorden op papier. Eerlijk en authentiek. Doch verpakt in afzonderlijke busseltjes. Ik eindig met een codetta voor Katelijne.

Ondergeschoven kindjes

Pas na mijn studieperiode kom ik voor het eerst in contact met de schrijver Georges Eekhoud. Ik heb het gevoel dat de Belgische Franstalige literatuur een ondergeschoven kindje is in Frankrijk. Die literatuur interesseert me wel. Op antiquarische markten en brocantes koop ik vooral de Belgische vergeten schrijvers. Daar zit Franz Hellens bij. Via Hellens beland ik bij Georges Eekhoud. Ik begin met zijn *Cycle patibulaire* waarin hij portretten maakt van boeven. Vanaf dan probeer ik zowat alles te verzamelen van Eekhoud. *Escal-Vigor* wordt gepubliceerd in 1899 en is eigenlijk de eerste roman uit de West-Europese literatuur waarin de homoseksualiteit op een positieve manier wordt belicht. Eekhoud heeft daar waarschijnlijk lang aan gewerkt, maar helaas worden al zijn notities vernietigd. Eekhoud houdt dagboeken bij. Zijn erfgenaam censureert die documenten. Bladzijden die met *Escal-Vigor* te maken hebben, trekt hij eruit of doorstreept hij. Als er bijvoorbeeld “Hij kustte hem” staat, maakt hij daar “Hij kustte haar” van. Het boek leverde Eekhoud in 1900 een spraakmakend proces op voor het hof van assisen van Brugge, waar advocaat Edmond Picard voor Eekhoud de vrijspraak bewam. Ook Camille Lemonnier was gedaagde in het proces. Twee andere vervolgde Fransen, Octave Mirbeau en Octave Pradels hoefden uiteindelijk niet te verschijnen.

(Handtekening van Georges Eekhoud, geplukt uit het boek *Les milices de saint François*, Imprimerie Veuve Monnom, Bruxelles, 1886, Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France)

Moderne ridder van de vrije liefde

Voor *Escal-Vigor* verschijnt wel al *Monsieur Auguste* van Joseph Méry. Ook dat is een portret van een homoseksueel, maar het is een parodie. Eekhoud schrijft daarentegen ter verdediging van de homoseksualiteit en neemt het erg vooruitstrevend op voor de gelijkstelling van alle vormen van liefde. Eekhoud onderhoudt contacten met de hele homoseksuele gemeenschap. De term homoseksualiteit bestaat in die tijd nog niet. Men spreekt over man-mannelijke liefde, vrouw-vrouwelijke liefde, en uranisme. In Nederland en in Duitsland neemt Eekhoud functies op in instituten die het voor de homoseksualiteit opnemen. Hij is heel actief en hij blijft zijn keuzes volgen. Na *Escal-Vigor* wordt hij wel wat voorzichtiger. Hij is bang om een tweede proces te hebben. Hij ontkent zelfs homoseksueel te zijn. Hij beweert dat het slechts een statement is, en dat hij zelf niet te vereenzelvigen valt met zijn personages. Zijn huwelijk met Cornélie Van Camp, de huishoudster van zijn grootmoeder, is wellicht een schijnhuwelijk. Zij is waarschijnlijk met hem getrouwd om hem te beschermen. Zij gaat met hem wandelen in de Brusselse Marollen. Ze spreken vrij met elkaar over al die mooie jongetjes die daar rondlopen. Ze zijn op dat vlak heel modern, en dat is wat mij in Eekhoud aantrekt.

(Georges Eekhoud en zijn echtgenote Cornélie Van Camp)

Oprecht behoeder van outlaws

Ook in zijn andere boeken die zich ofwel in Antwerpen afspelen, zoals *La nouvelle Carthage*, of in Brussel, zoals *Voyous de velours*, neemt Eekhoud systematisch outlaws en paria's als

hoofdpersonages. Hij is dus heel sociaal bewogen. Eekhoud is enorm eerlijk in al zijn overtuigingen tegen de katholieke kerk, tegen de klassenjustitie, en tegen de sociale ongelijkheid. Dat kan je van die generatie schrijvers niet echt zeggen. Hij behoort tot de generatie van Maurice Maeterlinck, Emile Verhaeren, Max Elskamp, en Georges Rodenbach. Elskamp laat ik buiten beschouwing. Hij is zo apart. Hij komt amper buiten, en is daardoor een soort reclus. De drie anderen dwepen zagezegd met Vlaanderen. Maar dit is geen gemeende houding. Ze koketteren met hun Vlaamse afkomst vanuit een romantisch idee van nationaliteit. Bij Eekhoud is de sociale bewogenheid wel reëel en authentiek. Daardoor heb ik veel meer sympathie voor Eekhoud dan bijvoorbeeld iemand zoals Maeterlinck die tegen zijn vriend – die in het Nederlands iemand begroet – zegt: “Spreek je die kikkertaal?”

Wereldvrede

Tijdens WOI neemt Eekhoud pacifistische standpunten in, hij verdedigt de neutraliteit van België, wat hem duur komt te staan. Men verwijt hem dat hij contact heeft met Duitsers, maar dat zijn Duitse kunstenaars die in de Belgische Ardennen verscholen zitten. Eekhoud vindt niet dat je elke Duitser moet veroordelen omdat hij Duitser is. Je hebt natuurlijk onder de Duitsers ook mensen die tegen dictatoriale regimes zijn. Desalniettemin raakt hij daardoor in 1918 zijn twee betrekkingen kwijt, aan de normaalschool en aan de universiteit.

Successtory in beperkte kring

Ik denk dat in die tijd enkel de aristocratie en de bovenlaag leest. Gewone mensen hebben geen tijd om te lezen, zij moeten werken. Eekhoud heeft enorm veel succes. De Belgische ondergeschoven kindjes van nu, zijn dat toen nog niet. Hij heeft vooral succes in de beperkte kring van de burgerij. In Nederland heeft Eekhoud via Jacob Israël de Haan succes. Zij kennen elkaar, promoten elkaars boeken, en schrijven voorwoorden voor elkaar. Israël de Haan verwerkt ‘Escal-Vigor’, ‘La nouvelle Carthage’ en ‘Les libertins d’Anvers: légende et histoire des loïstes’ tot gedichten.

De eerste werken van Eekhoud, *Les Kermesses*, *Cycle patibulaire*, *La nouvelle Carthage*, worden bij de Brusselse uitgever Henry Kistemaeckers gepubliceerd. Daarna geeft hij altijd bij *Le Mercure de France* uit. In Parijs heeft Eekhoud een grote aanhang, en wordt hij wel verdedigd. Met *Escal-Vigor*, en na het voormelde assisenproces tegen Eekhoud en Camille Lemonnier, komen er acht herdrukken op korte tijd. Er is ontzettend veel lawaai rond *Escal-Vigor*. Op het moment dat het boek *Escal-Vigor* werd verboden, werd een steunbetuiging georganiseerd door Franse collega’s, waarbij meer dan tweehonderd handtekeningen werden verzameld. Die bevinden zich nog altijd in het archief van de Franse Gemeenschap. Er zijn handtekeningen van alle grote Franse schrijvers van toen, onder andere van Zola en Gide, en ook van heel wat leden van *Les XX* en *La libre esthétique*.

— Ouvrages poursuivis en justice. — Le parquet de Bruges, en Belgique, fit saisir en août 1900 le livre de Georges Eckhoud : « Escal-Vigor ». Le parquet de Bruges poursuivit ce livre comme immoral, comme attentatoire aux vertus reçues.

Il importait de protester contre les attentats à la liberté de l'art et de pensée. « Escal-Vigor » est une œuvre uniquement philosophique, une œuvre probe, celle d'un parfait et consciencieux artiste. La Belgique traitait de pornographe un des meilleurs de ses écrivains.

Une liste de protestation fut envoyée à Georges Eckhoud, signée de Jean Moréas, Anatole France, Maurice Barès, Pierre Louys, Octave Mirabeau, Henri de Régnier, Gustave Kahn, Stuart Merrill, Emile Zola, Maurice Donnay, etc.

UN BRAVE FOUINEUR.

(uit *L'Écho du Public*, N°262, Samedi 21 Décembre 1901, 1580)

Eekhoud als visionair

Le cœur de Tony Wandel is een heerlijke korte novelle. Het is een toekomstroman. Eekhoud spreekt daar in 1882 over een doodbrave straatwerker, Tony Wandel, die op een dag een accident heeft. Tony weet dat hij verlamd zal blijven en dat hij zijn gezin niet meer in leven zal kunnen houden. Hij komt in contact met een schraapzuchtige dokter. De dokter verwijst Tony naar de oorlog en naar de vele lijken van mensen die meer waard zijn dan Tony. De dokter moedigt Tony aan om zijn hart af te staan aan een advocaat of aan een arts, maar in ieder geval niet aan een arme sloeber. Zo wordt het hart van Tony in de loop van de komende eeuwen overgeplant. De eerste keer komt het bij een advocaat, de tweede keer bij een dokter, dan bij een lid van de academie, en verder bij een kardinaal. Het bizarre is dat de mensen bij wie het hart ingeplant wordt, een goede inborst krijgen. Van de ene dag op de andere worden zij zonnige personages.

Op het einde wil de kardinaal in de slechte wereld een soort van oecumene oprichten. De kardinaal wordt echter vermoord, en de antichrist komt op de voorgrond. Eekhoud beschrijft in dat verhaal een harttransplantatie zoals ze pas honderd jaar later zou worden uitgevoerd. Hij heeft het daar over de coccobacil, de pest-en cholera bacil. Eekhoud beschrijft ook de eerste experimenten met bloedtransfusie. Het verhaal is omstandig gedocumenteerd. Eekhoud had een enorme bibliotheek die nu in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience is ondergebracht. Die bibliotheek bevat voor de helft wetenschappelijk werk. De ene helft van dit wetenschappelijk werk is gewijd aan homoseksualiteit en aan uranisme (zoals homoseksualiteit toen werd genoemd), de andere helft betreft puur wetenschappelijke medische werken.

Onverteerbare barokke overladenheid

Eekhoud schrijft ook boeken die absoluut beter verteerbaar zijn. *Voyous de velours* bijvoorbeeld is een fantastisch leuk boek. Er zijn ook de verhalen uit *Les Kermesses* die veeleer naturalistisch zijn, en daar schrijft Eekhoud niet zo overladen. Het eerste werk dat ik van Eekhoud vertaalde, is het grandioze verhaal *Le Moulin-horloge*. Mijn vertaling verscheen in het literaire tijdschrift *Deus Ex Machina*. *Le Moulin-horloge* speelt zich af in de kolonie in Merksplas waar landlopers verblijven. In de winter zitten ze daar met zo'n tienduizend. Om wat geld te verdienen werken een vierentwintigtal landlopers in een tredmolen. Ze moeten daarin rondlopen om graan te malen. Eekhoud geeft daar een geweldige beschrijving van de werkende landlopers. De herhaling en het gedreun van de tredmolen weerklinkt in de descriptie van de gekromde mannen die in hun bloot bezweet bovenlijf rondlopen. Die tekening is erg suggestief, en de onderhuidse erotische spanning erg voelbaar.

Ook *Cycle patibulaire* en *Le cœur de Tony Wandel* zijn zeker te lezen. Eekhoud heeft daar ook wel al die sociale bewogenheid, maar niet die heel barokke en heel symbolistische lang uitgesponnen zinnen zoals in *Escal-Vigor*. Zijn maniëristische stijl schrikt ook de Fransen af. Zijn Franse tijdgenoten, zoals een Mirbeau bijvoorbeeld, schrijven heel wat toegankelijker. Bij Eekhoud moet je vaak elke zin twee keer gaan lezen om de draad niet te verliezen. Hij gebruikt ook heel bizarre verouderde woorden. Hij wil de Franse taal in haar volledige rijkheid exposeren, met heel veel archaïsche taal, en ook met heel veel Vlaams erin verweven. Mocht hij eenvoudiger schrijven, dan zou hij nog meer succes hebben. *Bref*, de stijl van Eekhoud is mooi maar overladen. Om op zo'n een manier te schrijven, en ervoor te zorgen dat de zinnen grammaticaal kloppen, moet men werkelijk al een goed auteur zijn.

We hebben in die zelfde lijn ook nog *Le terroir incarné* waarin hij een jongeman beschrijft die door een schilder wordt afgebeeld. Die schilder wil daar zijn levenswerk van maken. Die beschrijving is gewoon pure romantiek, pure symboliek. De jongeman incarneert de ziel van het Vlaamse volk. Ook dat werk is heel moeilijk om te vertalen, denk ik. *Escal-Vigor* en *Le terroir incarné* zijn daarmee de twee meest symbolistische werken van Eekhoud. Dit symbolisme is een esthetische beweging waarin de personages niet altijd even levensecht zijn. Bij het personage Kehlmark bijvoorbeeld, verwijst 'Kehl' naar 'keel', de rode kleur op de wapenschilden uit de heraldiek. Het betekent dus 'rood merkteken', wat een voorafspiegeling kan zijn van het bloedige einde van Kehlmark. 'Blandine' verwijst naar de ongerepte blanke ziel. De enige echt geslaagde takken van die symbolistische kunst zijn de muziek, met impressionistische componisten zoals Debussy, en de schilderkunst. De taal kan deze onechtheid van personages niet goed hebben. Ook het symbolistisch toneel heeft daarmee te kampen.

Een verteerbare vertaling

De vertaling van *Escal-Vigor* vindt steun bij de *Académie des Lettres*. De *secrétaire perpétuel*, Jacques De Decker, in Aalst geboren en tweetalig, vindt de Nederlandse vertaling toegankelijker dan het zware origineel met veel archaïsche en Vlaamse woorden. Ik heb tijdens het vertaalproces enorm moeten 'dimmen'. Het Frans kan zich veel krullen en fiorituren permitteren, maar het Nederlands verdraagt dit heel slecht. Ik heb daar enorm veel aandacht voor, zonder echter overmatig te versimpelen, want die specifieke vocabulaire moet natuurlijk behouden blijven. Je probeert er wel op te letten van niet te veel anachronistische woorden of uitdrukkingen te gebruiken. Ik werk met een heel gedragen plechtig register dat bij die tijd en beweging past, maar ik pas het werk ook aan de hedendaagse oren aan.

Er zijn mensen die beweren dat, wanneer je voor een archaïsche tekst staat, je die ook archaïserend moet vertalen. Dit klopt maar tot op een zekere hoogte, want Eekhoud zit in een voor hem hedendaagse stroming, een mengeling tussen het naturalisme en het symbolisme. In zijn tijd is hij dus modern. En dat moet je volgens mij als vertaler ook kunnen transponeren naar het nu, door na te denken over hoe Eekhoud vandaag zou schrijven. Dit betekent natuurlijk ook dat je deels moet gissen om er iets van te maken. Het werk is gelukkig niet te dik. Ik werkte zes maanden aan de vertaling. Voor het hele werk, met inbegrip van het onderzoek voor de inleiding, reken je minstens twee jaar. Op veel langere werken zoals *La nouvelle Carthage*, zo'n 400 bladzijden, bijt je als vertaler je tanden stuk.

Een pensée voor Georges Eekhoud

Verhaeren wordt nog altijd gelezen en vertaald. Bovendien is Verhaeren in Frankrijk nog altijd een van de dichters die men kan kiezen in het kader van het behalen van het baccalaureaat. Er is ook aandacht voor Maeterlinck, de enige Belg die de Nobelprijs literatuur heeft gewonnen. In dat licht wil ik Eekhoud zeggen dat ik heel blij ben dat ik zijn werk vertaal, en dat ik op die manier toch aan een terecht eerherstel kan werken. Het verbaast me immers dat de vertaling van *Escal-Vigor* na vijf jaar nog enige belangstelling opwekt.

Ik wil hem ook zeggen dat hij voor mij in het kwintet van die eerste generatie Franstalige Vlaamse Belgische schrijvers (Emile Verhaeren, Georges Eekhoud, Max Elskamp, Georges Rodenbach en Maurice Maeterlinck) toch de meest boeiende innemende persoonlijkheid is. En dat ik hem en Elskamp eigenlijk het sympathiekst vind omdat ze allebei zo authentiek zijn. Als vertaler merk je gewoon wanneer een auteur niet echt is. Het is veel prettiger – zelfs al is het lastig – om iemand te vertalen die fundamenteel eerlijk en authentiek is, dan iemand die een poseur is. Je hebt heel veel poseurs in de letteren. Vaak kiezen die een onderwerp omdat ze denken dat het succes zal hebben, maar niet vanuit een diepe innerlijke drang en noodzaak. Bij Eekhoud en Elskamp is dit wel het geval. Dus, ik zou hem gewoon, en niet zo uitbundig als Karel van de Woestijne, een hart onder de riem willen steken.

Codetta voor Katelijne

Aan Katelijne,

Ik sprak u over de *dédicace* aan het begin van het werk *Escal-Vigor*. Het boek werd opgedragen aan Alfred Vallette. Alfred Vallette (1858-1935), *homme de lettres et éditeur français*, schijnt de oprichter van *Le Mercure de France* te zijn. Ik vond hem makkelijk terug op het wereldwijde web.

Hartelijk,

Isabelle

THE TRANSLATION AGENCY

Door Elly de Koning

Toen ik nog in loondienst bij een vertaalbureau werkte en mijn collega's en ik onder de lunch de laatste populaire series bespraken, heb ik wel eens gezegd: waarom maken ze geen serie die zich afspeelt op een vertaalbureau? In eerste instantie leek dat een belachelijk idee: wie wil er nu afleveringen lang gaan zitten kijken naar een stel taalneuroten die heel de dag achter een computer zitten te typen?

En toch. Mijn "idee" was weliswaar niet serieus bedoeld, maar kwam evenmin zomaar uit de lucht vallen. Ten eerste komt er bij ons vak veel meer kijken dan "heel de dag achter een computer zitten te typen" (klanten, techniek, administratie...). Ten tweede is vertalen geen doorsnee beroep en zijn vertalers dan ook zelden doorsnee mensen. Ten derde is wat wij doen inhoudelijk heel divers en vaak hartstikke interessant. Ten vierde is taal iets universeels. Ten vijfde staan wij op het spannende raakvlak tussen onze eigen taal en cultuur en die van andere landen.

Kortom, genoeg basisingrediënten voor een hitserie. Een team kundige tekstschrijvers moet een vertaalbureau net zo boeiend/spannend/grappig kunnen neerzetten als een verpleeghuis (Het geheime dagboek van Hendrik Groen), een gevangenis (Celblok H) of een basisschool (De luizenmoeder). Niet eens zo'n raar idee, toch?

Maar goed, dat eigenlijk terzijde. Wat ik hiermee wil zeggen, is dat het dagelijks leven van een gemiddelde vertaler lang niet zo saai is als je op het eerste gezicht zou denken. Als ik mezelf als voorbeeld neem: ik zit wel een groot deel van de dag achter mijn computer, dat is waar. Maar als ik er goed over nadenk, is geen enkele dag hetzelfde.

Louter inhoudelijk gezien ben ik het ene moment bezig met een persbericht over een nieuwe telefoon, een paar uur later met een brochure voor graafmachines en daarna weer met een beleidstekst over zakenreizen. Sommige teksten vliegen zo uit mijn toetsenbord, voor andere moet ik wat meer moeite (lees: research) doen. Zelfs teksten die me inhoudelijk niet echt aanspreken, vind ik nog steeds leuk, want ook dan blijft het voldoening geven als je uiteindelijk een vertaling kunt leveren die staat als een huis.

Naast die productiekant zijn er natuurlijk ook de organisatorische kanten. Zaken als acquisitie of de financiële administratie vind ik zelf niet altijd even leuk, dat moet ik toegeven. Maar ook dat is een constant leerproces.

Tot slot is er nog vrijheid die je als freelance vertaler hebt om andere dingen uit te proberen die niet direct vertalerig zijn, maar wel in het verlengde van je beroep liggen. Daarmee kun je jezelf uitdagen, je eventuele dagelijkse sleur doorbreken, je horizon verbreden. Denk bijvoorbeeld aan het geven van (ver)taaltrainingen, copywriten of als vrijwilliger taalles geven aan immigranten.

Dit alles bij elkaar vormt een dagelijks leerproces dat voor mij een heel belangrijk aspect is van vertalen. Ik kom regelmatig mensen tegen die het liefst hun hele leven alleen maar willen studeren, gewoon omdat ze zoveel verschillende dingen interessant vinden en daar meer over willen weten. Nou, dan adviseer ik ze om vertaler te worden. Want ik ga elke avond weer meerwetender naar bed dan toen ik die ochtend opstond. Als ik me moet verdiepen in een nieuw onderwerp, geeft het me een kick als ik het juiste Nederlandse woord vind voor een vakterm in de brontaal. Of wanneer ik een lange lastige zin na tien keer lezen eindelijk doorheb. Of wanneer ik op een verjaardag kan meepraten over een onderwerp waarvan niemand dat van mij had verwacht.

Kortom, het dagelijks leven van een vertaler is zelden saai. Je moet alleen wel oog hebben voor de bijzondere dingen die elke dag voorbijkomen, hoe klein ook. En als er niet zoiets zou zijn als het vertrouwelijke karakter van onze opdrachten, dan was The Translation Agency allang aan z'n derde seizoen begonnen.

**Altijd de
zekerheid
van de juiste
vertaling**

Juridisch-Economisch Lexicon

De vertaling van uw teksten moet kloppen en mag geen aanleiding geven tot interpretatieverschillen: elke nuance moet overkomen.

Met het Juridisch-Economisch Lexicon heeft u de zekerheid van de juiste vertaling van uw juridische en economische teksten van en naar het Engels en/of het Duits. De tienduizenden voorbeeldzinnen in het Lexicon helpen u de juiste term te kiezen. Vaak vindt u zelfs een kant-en-klare vertaling passend in uw context.

- Dagelijkse update met nieuwe zoektermen en voorbeeldzinnen
- Dé vertaalnorm waar gezaghebbende instanties naar verwijzen
- Hoge kwaliteit van de redactie

Unieke service

Heeft u een term niet gevonden? Leg uw vraag rechtstreeks voor aan de redactie. Tijdens kantooruren krijgt u meestal binnen een half uur antwoord!

Meer informatie of bestellen? Ga naar www.wolterskluwer.nl/lexicon

VN-ONDERSCHIEDING VOOR BELGISCHE COLLEGA

Guillaume Deneufbourg (38), een freelance vertaler met al een indrukwekkende carrière, werd op 16 mei in Wenen onderscheiden met de Saint-Jerome prijs van de Verenigde Naties. Deze prijs, die voorbehouden is aan de circa 1500 permanente en contractuele VN-vertalers, is een manier om de belangrijke rol van vertalers en linguïsten over de hele wereld in het zonnetje te zetten.

Guillaume is ook voorzitter van onze collega's van de Belgische Kamer van Vertalers en Tolken (BKJVT), met wie het NGTV afgelopen november in Den Haag de FIT Europe-conferentie over auteursrecht organiseerde.

In november 2019 wordt onze vereniging opnieuw partner van de BKVT tijdens een studiedag over de Nederlandse taal in Antwerpen (29 november - Info volgt). Omdat we zeer goede relaties onderhouden met onze Belgische collega's en hun voorzitter, stelden we Guillaume enkele vragen over zijn onderscheiding.

Kunt u zich in een paar woorden voorstellen?

Sinds ik in 2002 mijn masterdiploma vertalen aan de Universiteit van Bergen (Franstalig België) behaalde, werk ik als freelance vertaler in de combinaties Nederlands-Frans en Engels-Frans. Ik vertaal momenteel voornamelijk op twee gebieden: institutioneel (overheidszaken en Europese zaken, internationale organisaties, Verenigde Naties) en journalistiek/literatuur (ik ben o.a. de Franse vertaler van Nederlandse auteur Simone van der Vlugt).

Daarnaast doceer ik aan de Universiteit van Bergen algemeen, gespecialiseerd en literair vertalen van het Nederlands naar het Frans en werk ik af en toe aan de Universiteit van Rijssel (juridisch en institutioneel vertalen) en aan de KU Leuven (marktpraktijken, zichtbaarheid van vertalers). Ook ben ik lid van verschillende beroepsverenigingen, waaronder de Belgische Kamer van Vertalers en Tolken, waarvan ik in 2017 het voorzitterschap heb overgenomen. Ik ben net herkozen voor een nieuwe termijn van twee jaar.

Hoe lang werkt u al voor de VN?

Ik ben enkele jaren geleden geslaagd voor de selectietesten. De procedure is zeer streng en de kwaliteitsverwachtingen zijn bijzonder hoog. Toen ik de testen succesvol had afgerond begon ik een samenwerking op afstand als “contractual”. Ik vertaal voornamelijk toespraken van vertegenwoordigers tijdens de algemene vergadering en de subcommissies (conferentiedienst).

Wat voor prijs hebt u ontvangen?

De Verenigde Naties organiseert sinds 2005 de Saint-Jerome Translation Contest. Deze is voorbehouden aan de circa 1500 vaste en contractuele VN-vertalers. Het is een middel om de meertaligheid binnen de instelling te bevorderen en de belangrijke rol van vertalers en taalkundigen zowel binnen de organisatie als in de wereld van vandaag te benadrukken. De wedstrijd van dit jaar bestond uit de vertaling van een artikel uit de Irish Times. Mijn vertaling werd uit enkele honderden aanmeldingen geselecteerd voor de eerste prijs (Frans).

Wat heeft deze onderscheiding u gebracht?

Natuurlijk is een beetje erkenning altijd leuk! Ik gebruikte deze voornamelijk om mezelf zichtbaar te maken door de aankondiging te delen via mijn netwerken of met mijn klanten. Als je zzp'er bent, is dit een element dat je niet over het hoofd mag zien :-)

Afgezien van mijn persoonlijke situatie geloof ik (heel bescheiden) dat de invloed van deze prijs deels terug te voeren is op het vak. Het helpt ons vak beter bekend te maken aan de buitenwereld.

Ik sta dan ook volledig achter het doel van de wedstrijd, namelijk het onder de aandacht brengen van ons beroep. Dit is een taak die ik dagelijks vervul zowel op mijn eigen niveau als binnen de BKVT. Vertalers werken in de schaduw en elke manier om hun werk bekend te maken is altijd welkom.

PROFESSIONALISERINGSSLAG

Door Willem Jan Gasille

Eén van de meest platgetreden woorden van de laatste jaren is toch wel te vinden in de titel van dit stuk. En zo zijn er nog wel meer woorden uit het hedendaagse managementjargon waaraan we ons als vertaler in meerdere of mindere mate over opwinden en waar we in onze vertalingen briljante oplossingen voor bedenken.

Maar daar gaat dit stuk niet over, al zou het wel een interessant artikel zijn. Bij dezen dan ook de uitnodiging om je te melden bij de redactie en een stuk aan te leveren.

Waarover dit stuk dan wel gaat? Toch die 'professionaliseringsslag'. Of misschien maar eerst een beetje geschiedenis? Want dit stuk gaat over het NGTV zelf. Nee, niet afhaken nu, al zijn de woorden 'geschiedenis', 'NGTV' en 'professionaliseringsslag' misschien al genoeg om nu de handdoek in de ring te gooien.

Waarom dit stuk?

Bij de laatste ALV bleek dat er een grote hap uit de begroting genomen wordt voor, ja, dus, professionele ondersteuning. Van de 230.000 euro totale kosten gaat 114.000 euro naar directeur, communicatiemedewerker en bestuursvoorzitter, een kleine 50%. Daarnaast nog eens 52.000 voor het uitbestede secretariaat en de financiële administratie (waaronder de verplichte accountant), ruim 20%. Totaal zo'n 70%. Dat is niet gering, dus daar mogen we als bestuur bij tijd en wijle toch wel even bij stilstaan. Vandaar dit artikel. Want ook persoonlijk, als onbezoldigd bestuurslid, heb ik daar vraagtekens bij. Ben ik bereid te accepteren dat 70% van mijn contributie opgaat aan bureaunkosten? Het zal je niet verbazen dat mijn antwoord 'ja' is. En waarom ik dat vind? Lees verder.

Vroeger was alles beter?

Toch maar even een klein beetje geschiedenis. Het NGTV bestaat nu ruim 60 jaar en is voortgekomen uit een fusie eind jaren negentig van het NGV (de T deed toen niet mee in de vereniging) en de NVTV, dat was geen 'Genootschap' maar een 'Vereniging'. Het nieuw gevormde genootschap was de grootste vereniging van tolken en vertalers in Nederland en had een professioneel secretariaat ter ondersteuning van het uit vrijwilligers bestaande bestuur. Door samenvoeging van producten afkomstig uit beide organisaties kreeg het NGTV een professionele uitstraling:

- de **Linguaan**, geen verenigingsblaadje, maar een vakblad voor tolken en vertalers,
- regionale gezamenlijke advertenties in de Gouden Gids,
- **ToVerGids**, de ledenzoeker avant la lettre.

Voor de Gouden Gids en de ToVerGids moest apart betaald worden, bovenop het forse lidmaatschapsgeld. Rond 2005 werd besloten de contributie drastisch te verlagen en heeft het bestuur heel veel taken overgenomen die voorheen door het betaalde secretariaat werden uitgevoerd. En dat is in mijn ogen helaas een misrekening gebleken. Je kunt geen professionele beroepsvereniging hebben als je niet bereid bent er voor te betalen. De contributieverlaging van toen komt nu als een boemerang terug.

Besturen is meer dan goede bedoelingen

Een bestuur dat uit vrijwilligers bestaat en toch zo veel mogelijk zelf wil doen, dat lukt niet meer. Ook toen was het vak al geen bijbaan meer, voor steeds meer vertalers was het een vorm van levensonderhoud. Toen was het tijdrovend vanwege het opzoekwerk (woordenboeken, bibliotheek, beperkte internetzoekfuncties), nu moet je meer woorden vertalen voor hetzelfde geld, de hoeveelheid werk is niet afgenomen. Alles zelf doen was in het bestuur ook toen al geen optie meer. In een bestuur wil je mensen uit de beroepsgroep, en die hebben eigenlijk gewoon geen tijd om het 'ernaast' te doen. Ik ben van mening dat hier de oorzaak ligt van de kritiek die destijds aanzwol, resulterend in besturen die het zeer moeilijk hadden. Het is een recept voor onderlinge spanningen, met een uitstraling naar de leden en naar het beroepenveld in het algemeen. Het was natuurlijk heel mooi dat er mensen waren die de taken op zich wilden nemen, maar als vereniging hebben we een te grote wissel hierop getrokken. Noem het een weeffout in de organisatie. Met als resultaat dat de Linguaan minder interessant werd, de ledenzoeker het niet meer deed, de activiteiten niet meer goed bezocht werden en de algehele sfeer binnen de vereniging verslechterde. Steeds meer leden vroegen zich af wat ze nog aan dit lidmaatschap hadden en keerden de vereniging de rug toe.

Nieuwe koers

Een paar jaar geleden is het roer omgegooid. De ALV heeft besloten tot professionalisering van het management. Eerst met een interim-directeur en een interim-voorzitter, en nu met Wilma Tacoma en Paula Kager als directeur en voorzitter, en communicatiemedewerker Maaïke van der Zwaag. Alle drie met de ervaring en achtergrond om het werk professioneel op te pakken. Maar helaas niet fulltime. Al zijn we snel geneigd dat te vergeten, gezien het beroep dat er op hen gedaan wordt. Maar toch, de inspanningen zijn merkbaar.

Nieuw, nieuw, nieuw?

Er is een nieuwe site – met ledenzoeker (inbegrepen in het lidmaatschapsgeld), en hoewel daar nog wel bugs in zitten, is het een prestatie geweest om die goed functionerend te krijgen. De complete achterliggende database moest omgebouwd worden, net zoals die van de website, die nu op een volledig nieuwe techniek gestoeld is. Zo'n traject kun je alleen met vaste mensen inzetten, het vergt tijd, inzet, masseren, omgaan met programmeurs die 'onze taal' niet spreken (en wij niet die van hen), toevoegingen, begrotingsbijstellingen enzovoort. Het project heeft de afgelopen jaren ook zwaar op de begroting gedrukt. Dit hadden we met welwillende vrijwillige bestuursleden niet voor elkaar gekregen.

Praten, praten, praten

NGTV zit weer aan tafel bij de gremia die ertoe doen in de beroepsgroep, een prestatie die alleen mogelijk is door continuïteit van vertegenwoordiging. De verbinding is weer gelegd, precies de rol die de directeur en de voorzitter moeten vervullen. Er worden weer evenementen georganiseerd die gewoon leuk zijn om naartoe te gaan, met sprekers uit verschillende invalshoeken. De Linguaan, nog een beetje zoekend naar de juiste vorm, is digitaal. Er komen weer artikelen in die voor de beroepsgroep interessant zijn. De nieuwsbrief verschijnt met grotere regelmaat en biedt meer dan alleen verenigingsnieuws.

Een pleidooi

De rol van het bestuur is die van het creëren van verbinding en stabiliteit. In mijn ogen is het dan ook essentieel dat in het bestuur niet alleen tolken en vertalers zitten, maar ook mensen uit een totaal andere hoek. Met hun eigen invalshoek en die vragen stellen over de dingen die wij, de beroepsbeoefenaars, geneigd zijn als vanzelfsprekend te zien. We hebben expertise nodig die we zelf, als tolken en vertalers, niet hebben. We zijn nu eenmaal geen organisatiedeskundigen of financiële experts (dan hadden we wellicht een ander beroep gekozen). We mogen ons gelukkig prijzen dat we zulke mensen vinden die zich voor korte of langere tijd aan het NGTV willen verbinden.

What's in it for me?

We weten allemaal dat de prijzen onder druk staan en dat het vak verandert. Met een goed draaiende vereniging kan beleid gemaakt worden om de beroepsgroep goed te positioneren. Dat merk ik nu niet direct in mijn portemonnee. Ik zie het als een langetermijninvestering. Leden moeten weer het vertrouwen krijgen dat het NGTV ertoe doet. De branche moet weer zien dat het NGTV ertoe doet. De afnemers moeten zien dat vertalers ertoe doen. Vertalers moeten meer en andere diensten aanbieden. Dat beleid kan nu professioneel uitgezet worden, een onontbeerlijke taak voor de vereniging. Stevige positionering van de beroepsgroep, dat kan uiteindelijk wel meer geld opleveren.

Rome en Aken

Het kost tijd. Hoeveel tijd? Dat is lastig te zeggen. Twee jaar? Vijf jaar? Wie het weet mag het zeggen.

KRING ARNHEM-NIJMEGEN

Slotakkoord en laatste oproep: wie helpt bij het organiseren?

Helaas ... zoals het er nu naar uitziet zal deze meeting in de herfst het slotakkoord worden van een mooi muziekstuk. Ondanks diverse oproepen hebben zich geen collega's gemeld om het organiseren van bijeenkomsten voor Kring Arnhem-Nijmegen voort te zetten. De huidige voorbereidingsgroep geeft de voorkeur aan andere activiteiten, of gaat voor een deel in ruste. En zonder opvolging, geen kring.

Maar wie weet ... ? Misschien meldt zich nog iemand? Graag een mail naar wil@albersvertalingen.nl

Nog twee bijeenkomsten in 2019

Na de succesvolle bijeenkomst in maart over immigratie, mensenhandel en IND, zijn we toe aan een ontspannen samenzijn in juni. Op 30 oktober volgt ook nog een bijeenkomst waarin collega Dick Swenne zal vertellen over een meer technisch en natuurkundig onderwerp. Dit keer dus geen juridisch onderwerp. Dick zal vertellen over een door hem geschreven boek en zoals hij zelf formuleert: “[geeft] deze presentatie een overzicht van de natuurkundige aspecten van energie”.

Aan de orde komen aspecten als bouw en structuur van de materie, soorten energie, wet van behoud van energie, hoe werkt een batterij, zonnecel, LED, windturbine, warmtemotor, warmtepomp, elektromotor, kernreactor, brandstofcel, elektrolyser, elektriciteitstransport, magnetron, inductiekookplaat, gasturbine, etc.

Vrijdag 21 juni vanaf 16.00 uur: wandeling door Arnhem met een weer vrolijke en informatieve rondleiding van drs. Jan de Vries. Aansluitend voor wie wil: etentje (op eigen kosten). Aanmelden bij Wil Albers: wil@albersvertalingen.nl

Woensdag 30 oktober: presentatie van Dick Swenne over de natuurkundige aspecten van energie. Meer informatie volgt zo spoedig mogelijk! De avond begint om 19.00 uur (inloop) en eindigt rond 22.00 uur. U krijgt weer PE-punten en kunt ook netwerken! Let op: voor deze bijeenkomst hebben wij een andere locatie gevonden: 't Huukske, Mauritsstraat 22 in Arnhem. Parkeerplaatsen in de wijk en de afstand is vanaf het station te voet bereikbaar (1100 meter, 14 minuten).

U kunt zich aanmelden bij Susanne Findenegg-Lackner: info@translimit.nl

Meld u aan! Wij zien u graag!

Met vriendelijke groet,
Namens de voorbereidingsgroep,
Wil Albers

ANNOTATIE ARTIKEL KTV-TOETS UIT LINGUAAN 1 - 2019

Het SNEVT-examen op zichzelf heeft nooit toegang gegeven tot inschrijving in het Rbtv. Dit is een wijdverbreid misverstand. Het SNEVT-examen was het afsluitende examen van de deeltijd hbo-opleidingen en stond niet op zichzelf. Alleen studenten van de deeltijd-hbo-opleidingen konden deelnemen aan dit examen en uitsluitend degenen die het hele programma van die opleidingen met goed resultaat hadden afgesloten (dus álle vakken behaald, inclusief de examenvakken) ontvingen een diploma.

De SNEVT als examenstichting is inmiddels opgeheven en de deeltijdopleidingen hebben hun afsluitende examens anders georganiseerd. Inmiddels zijn ITV Hogeschool en LOI de enige twee deeltijd hbo-opleidingen, en het diploma van deze opleidingen geeft nog steeds onverkort recht op inschrijving in het Rbtv. Afgestudeerden van deze opleidingen mogen daarnaast de bachelortitel hanteren. Ook afgestudeerden van de voltijdopleiding van de Vertaalacademie van Zuyd Hogeschool mogen deze titel hanteren en ook zij kunnen direct ingeschreven worden in het Rbtv

VERSLAG COÖRDINATORENDAG

Door Anne-Marie Kalkman, coördinator Taalkring Frans

Op 18 mei kwamen coördinatoren van verschillende NGTV-kringen en -secties bij elkaar onder leiding van bestuurslid Brigitte Dankers. Ook aanwezig: Wilma Tacoma (directeur) en de communicatiemedewerker van het NGTV, Maaïke van der Zwaag, voor de meesten van ons een nieuw gezicht.

Doelen van de bijeenkomst: rapportage over PE- en andere activiteiten, opdoen van inspiratie, gedachtewisseling. Een vertaler Arabisch in opleiding, die van plan is om ofwel de activiteiten van regio West-Brabant-Zeeland weer nieuw leven in te blazen of een Arabische kring op te richten, woonde eveneens deze vergadering bij om kennis te maken en ideeën op te doen.

Tijdens deze bijeenkomst bespraken wij de rapportage over de ingediende portfolio's 2018 van de kringen en secties. Deze bevatten de documenten die het Bureau Wbtv eist voor erkenning van PE-punten. Omdat het NGTV een door Bureau Wbtv erkend opleider is, moeten wij erop toezien dat de benodigde documenten aanwezig zijn én dat de geboden opleidingsactiviteiten voldoende inhoud bieden.

We bespraken ook ideeën om meer deelnemers te interesseren voor de bijeenkomsten van kringen en secties, zoals gezamenlijke activiteiten, webinars, samenwerking met opleiders zoals KTV, niet alleen op PE gerichte activiteiten en niet te vergeten vergroten van de

bekendheid en benadrukken van de voordelen van de bijeenkomsten (sociale contacten met collega's, PE-punten gratis of voor een lage prijs).

Aan de orde kwamen ook praktische zaken, zoals de mogelijkheid om aanmeldingen en eventuele betalingen nu via de website te laten verlopen en het speciaal voor coördinatoren bestemde gedeelte van de website, waar o.a. de portfolio's en standaardformulieren te vinden zijn. Desgewenst kan hieraan ook het kringarchief worden toegevoegd, handig voor kringen die werken met jaarlijkse wisselende coördinatoren.

Naar aanleiding van een voorstel van Astrid Amels vroeg Maaïke de coördinatoren om input om aan (directe) opdrachtgevers, met name bedrijven, duidelijk te maken waarom het verstandig is om een NGTV-vertaler/tolk in te schakelen voor hun opdrachten. Wat zijn onze pluspunten, waarin onderscheiden wij ons?

Tot slot vroeg Brigitte de coördinatoren mee te denken over het organiseren van het debat via de kringen over de vorm, organisatie en besluitvorming van het NGTV. Hoe kunnen we de leden stimuleren om daaraan bij te dragen?

PS: Benieuwd naar de regionale en andere kringen en secties? Op de website van het NGTV vind je informatie over de kringen en de contactgegevens van de coördinatoren. Je bent van harte welkom om een bijeenkomst bij te wonen!

COLOFON

Het Nederlands Genootschap van Tolken en Vertalers is met bijna 1200 leden de grootste beroepsvereniging van tolken en vertalers in Nederland. Met specialisten in vrijwel alle talen en vakgebieden, waaronder beëdigd vertalers en beëdigd tolken. Het NGTV staat al meer dan 60 jaar voor kwaliteit en betrouwbaarheid!

Taken en doelstellingen

Het NGTV zet zich in voor:

- de bevordering van de professionele en materiële belangen van de vertalers en tolken in het algemeen en van de NGTV-leden in het bijzonder;
- de bevordering van een juist begrip van de taak van vertalers en tolken;
- versterking van nationale en internationale positionering op het gebied van vertalen en tolken.

Lid worden

[Lees hier](#) hoe je aansluit bij de grootste beroepsvereniging voor tolken en vertalers in Nederland. Het lidmaatschap biedt vele voordelen!

Kringen en secties

De vereniging telt onder andere secties en kringen. Deze worden gevormd door vertalers en tolken die dezelfde specialisatie of talencombinatie hebben, of in dezelfde regio wonen.

Communicatiewerkgroep

De werkgroep communicatie is verantwoordelijk voor een continue signalering van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van tolken en vertalen en deze ontwikkelingen vertalen in de vorm van de NGTV nieuwsbrief, het kwartaalblad de Linguaan, de website en korte berichten via social media.

Redactie

De redactie van de Linguaan bestaat uit de volgende personen:

Maaïke van der Zwaag, communicatiemedewerker NGTV

Nancy Putman (eindredactie), vertaler Engels en Frans

Jan Schöntauf, gesprekstolk en vertaler Duits en Engels

Simone van de Wijdeven, gesprekstolk Frans en Russisch, gerechtstolk Frans, vertaler Frans

Maaïke de Wijs, vertaler Chinees

Elly de Koning, vertaler Engels en Frans

Contact met de redactie?

Het e-mailadres van de Linguaan is: redactie@ngtv.nl. (Ook voor [adverteren](#))

Leden van het NGTV krijgen de Linguaan automatisch toegestuurd. Via [deze link](#) kunnen leden van het NGTV de edities van de Linguaan downloaden.